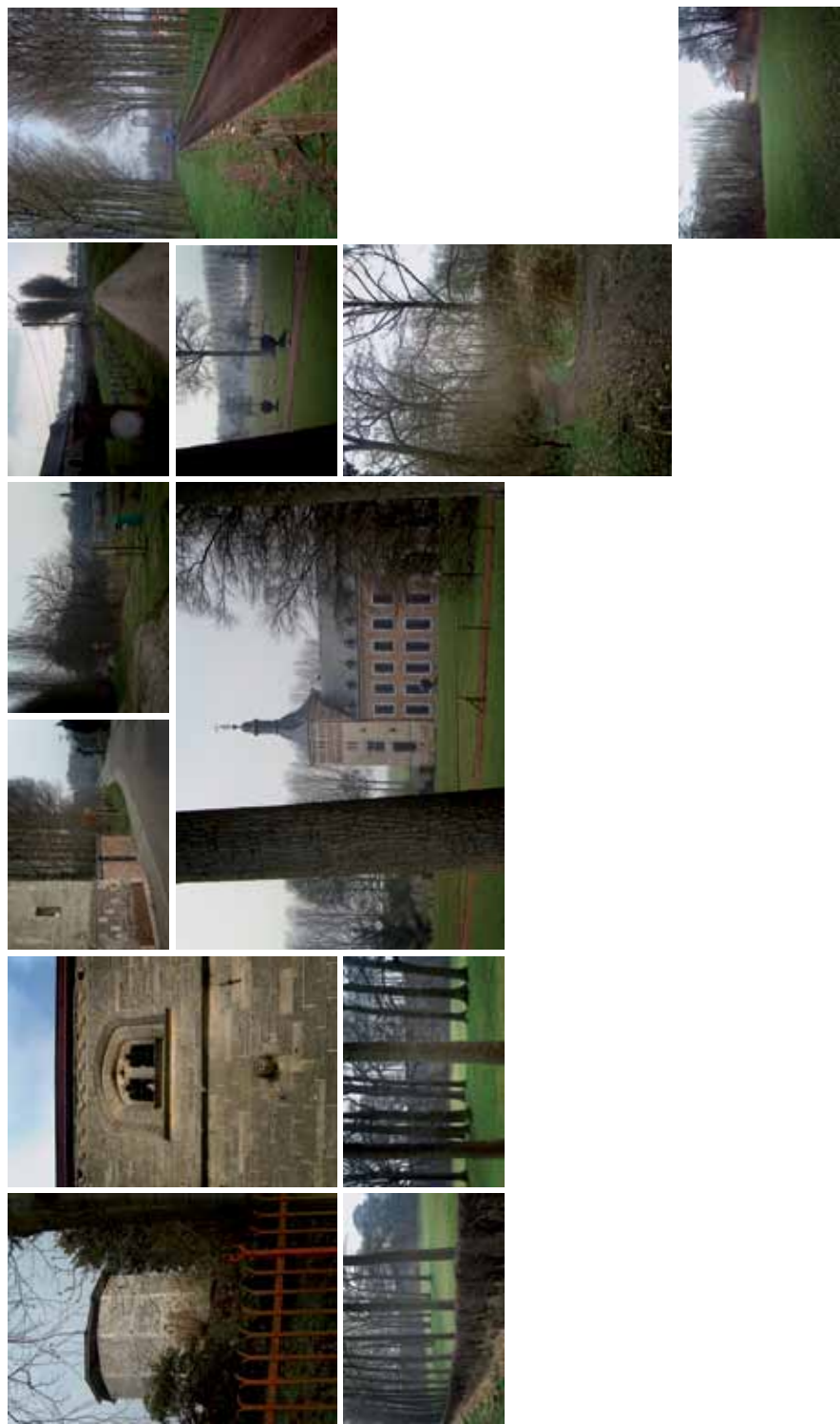
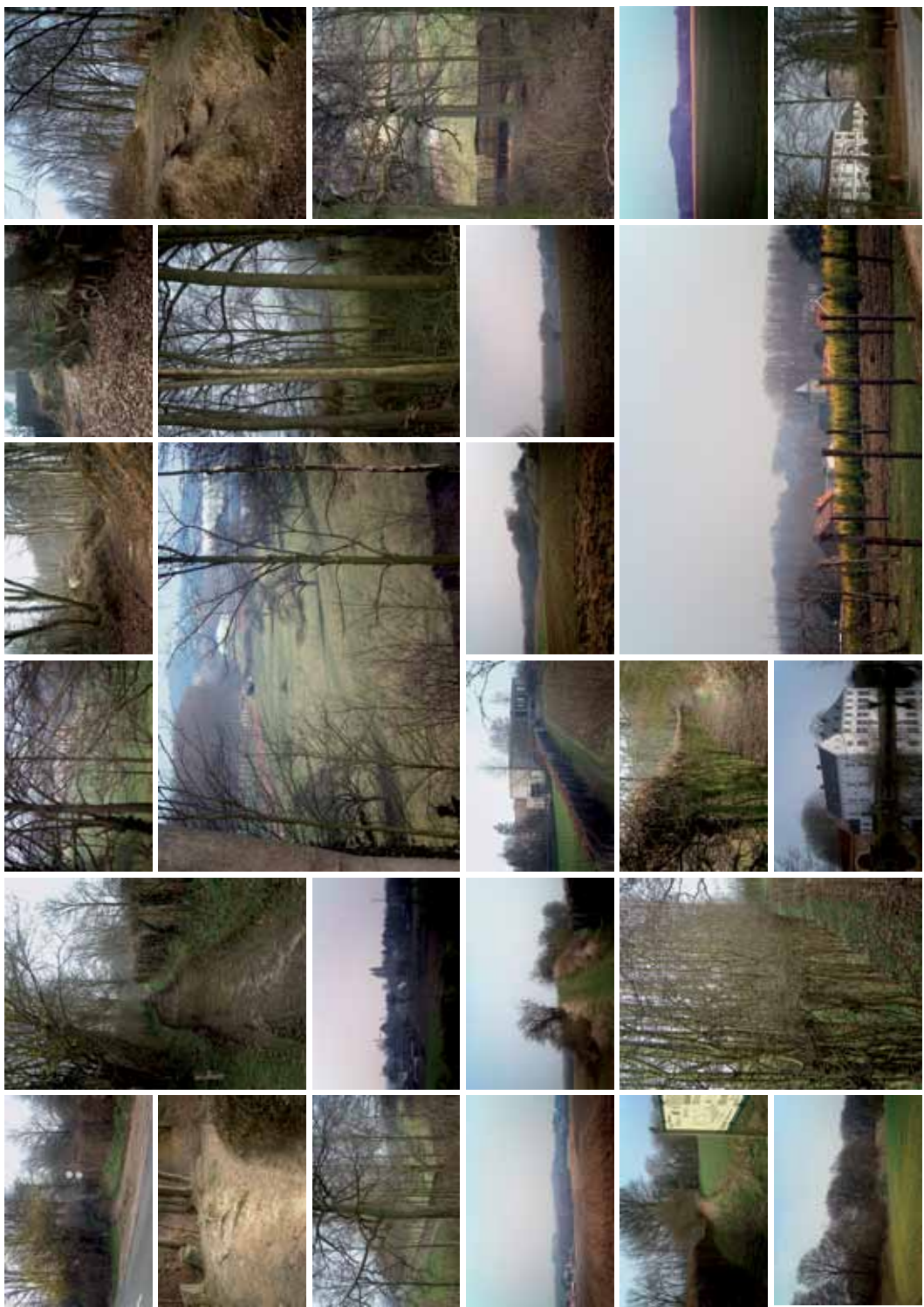

4. PILOOTPROJECT: BEUKENBERG

- 4.1. INFORMATIEPUNT
- 4.2. RUSTPUNT 1
- 4.3. REFLECTIEPUNT
- 4.4. HERSTELPUNT
- 4.5. ORIËNTATIEPUNT
- 4.6. RUSTPUNT 2

De landchapskamer *Beukenberg* in Tongeren is uitgewerkt als pilootproject. In samenspraak met het RLH zijn een zestal locaties geselecteerd en is voor elke locatie een ingreep uit de matrix gekozen.

Beukenberg is een wandelgebied vlakbij het centrum van de stad Tongeren. De wandeling van het RLH loopt langs een kunstmatig aangelegde heuvelrug die in de Romeinse tijd fungeerde als onderbouw van een aquaduct, via wat open velden langs het kasteel van Betho. Tijdens de wandeling heb je prachtige panorama's op de basiliek van Tongeren, het fruitspoor en de kerktjes van Mulken.

In wat volgt zullen de zes plaatsen voorgesteld worden.

- 1 **informatiepunt**
vrijstaande boom + *ring*
(aan het kasteel van Betho,
op het kruispunt van twee paden);
- 2 **rustpunt 1**
pad + *cirkel* (fragmenten)
(bovenop het aquaduct);
- 3 **reflectiepunt**
struikgewas + *cirkel*
(op een open plek,
aan de hoek van de tuinmuur);
- 4 **hersteelpunt**
haag + *zuil*
(waar het aquaduct op de *PIBO* baast);
- 5 **oriëntatiepunt**
heuvel + *schijf*
(naast een veldweg met zicht op erfgoed);
- 6 **rustpunt 2**
open plek + *cirkel*
(waar een pad het fruitspoor kruist).

Luchtfoto van *Beukenberg* met aanduiding van de zes duidingsplaatsen: twee, drie en vier liggen op het aquaduct.

4.1. INFORMATIEPUNT

De opzet van het informatiepunt is het duiden van erfgoed. Dit gebeurt door het duidingselement ring te bevestigen rond een (alleenstaande) boom. Op deze ring wordt het logo van KASTANJE, aangebracht, samen met een situeringsplan en een duidingstekst.

De ring hoort bij de boom, net zoals een kapelletje of een inscriptie bij een boom horen. De ring verwijst dan ook naar het historisch belang van (alleenstaande) bomen als plaats van rechtspraak (o.a. Tjenneboom), om demonen te bezweren of om religie te verspreiden. De ring kopieert deze traditie en maakt van een (alleenstaande) boom een schakel met het verleden. Tegelijkertijd cultiveert deze ingreep het landschap door een duidelijk vreemd, gepolijst element — een juweel — in dit landschap aan te brengen.

Referentiebeeld van een alleenstaande boom met kapelletje, Romeinse weg, Brustem, Sint-Truiden.
© Oswald Devisch

Fotomontage van het duidingselement ring rond een boom aan het kasteel van Betho. Het logo van Kastanje, en de naam van de locatie worden uit de plaat gelaserd. Voor een detail zie object ring.
© Chris Indehertge

4.2. RUSTPUNT 1

Op het rustpunt kunnen voorbijgangers even uitrusten alvorens hun tocht verder te zetten. De plek bestaat uit twee fragmenten van het duidingselement cirkel, waarop gezeten, gelegen en gelopen kan worden.

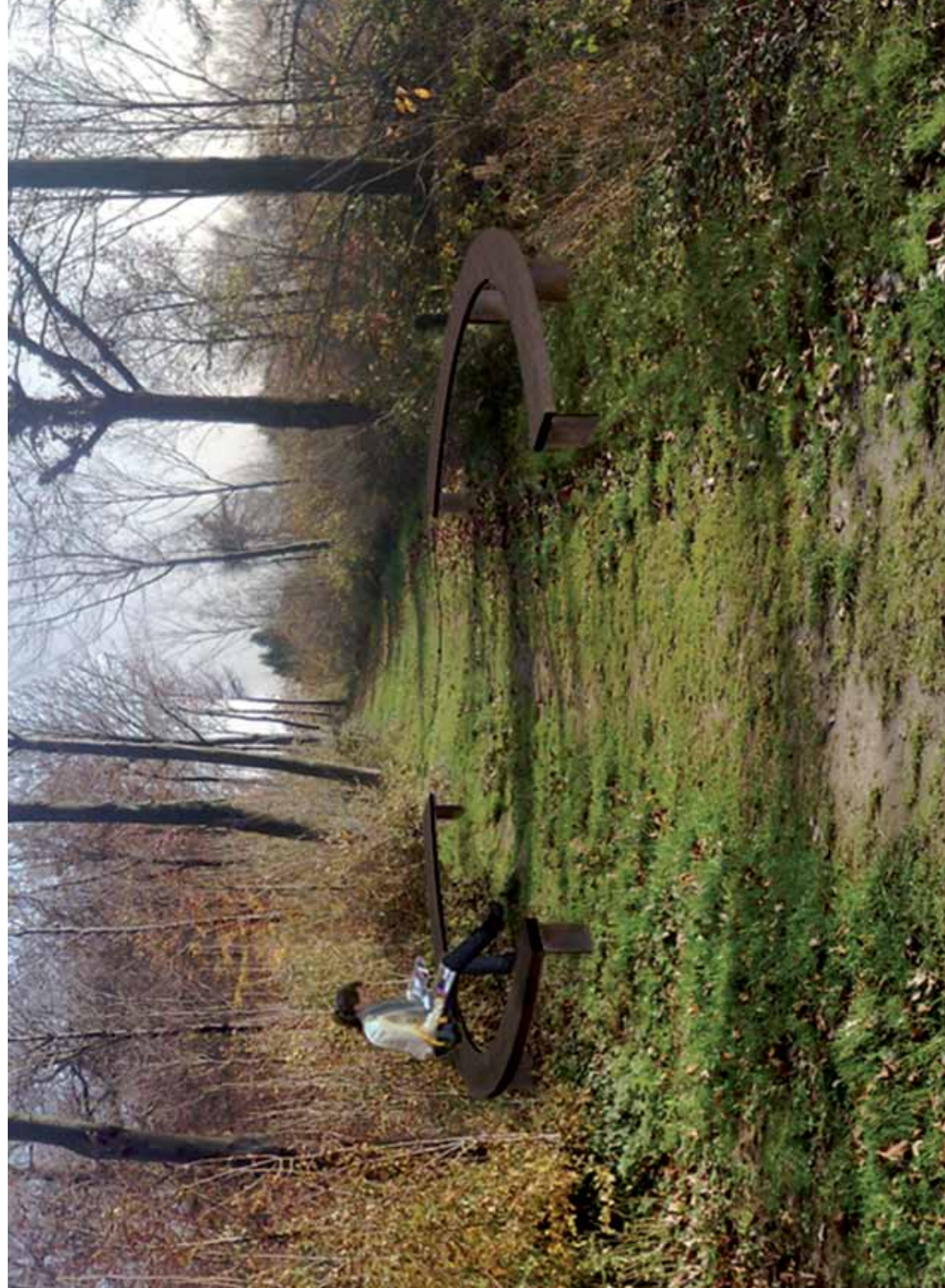

Referentiebeeld van een cirkelvormig object in een landschap. Doordat het object zo groot is, lijkt het niet op een meubel maar op een ingreep in / een onderdeel van het landschap.

© Creative Commons

Fotomontage van het duidingselement cirkel op het aquaduct. De zitvlakken kunnen zowel uitgevoerd worden in kastanjehout als in cortenstaal. Cortenstaal is zo bewerkt dat het geen kleur afgeeft.

© Chris Indehertge

4.3. REFLECTIEPUNT

Met het reflectiepunt willen we geborgenheid creëren, een plek om te mijmeren en dit door een haag (levend of gevlochten) in een cirkel- of ovaalvorm te planten. De haag zelf is 1,50 m hoog en wordt aan de boven- en binnenkant gesnoeid. Aan de buitenkant wordt de haag niet gesnoeid. Hierdoor lijkt het reflectiepunt vanop afstand op (erg dicht) struikgewas waarin een holte is uitgespaard, een gecamoufleerd nest waarin je je kan terugtrekken. Binnen de haagstructuur wordt het duidingselement cirkel geplaatst. De plek is toegankelijk via een smalle opening.

Fotomontage van het reflectiepunt met binnenin het duidings-

element cirkel.
© Chris Indeherghe

Referentiebeeld van een holte in struikgewas, zo zal het reflectiepunt er aan de buitenkant uitzien.
© Creative Commons

Referentiebeeld van een ronde bank, geruggensteund door een gesnoeide haag. Zo zal het reflectiepunt er aan de binnenkant uitzien.
© Creative Commons

Fotomontage van het reflectiepunt aan de voet van het aquaduct. Doordat de beukenhaag aan de buitenkant niet gesnoeid wordt, verdwijnt deze als het ware in de omgeving. Enkel het kastanjehouten plankenpad wijst op een bijzondere plaats.

© Chris Indeherghe

4.4. HERSTELPUNT

Naast permanente informatiepanelen over het erfgoed in Haspengouw (zie informatiepunt), is er ook nood aan panelen voor tijdelijke informatie of voor informatie die niet naar erfgoed verwijst. Het probleem is echter de wildgroei aan dergelijke panelen. Om deze enigszins te beperken, wordt als voorwaarde gesteld dat een nieuw informatiepaneel altijd uitgevoerd moet worden in combinatie met een nieuw aan te leggen klein landschapselement, zoals een haag, een groepje bomen, een steenhoop of struikgewas. Een herstellpunt bestaat dus uit een klein landschapselement en het duidingselement zuil. Zo kan met elk stukje extra informatie een hiaat in het historisch cultureel erfgoed van Haspengouw hersteld worden, zoals de Romeinse Weg die onderbroken is, het aquaduct dat plots stopt, houtkanten die weggekappt zijn, een Romeinse villa die verdwenen is, ... Een informatiepunt wordt zo een herstellpunt.

Foto van de plaats op het aquaduct waar het herstellpunt komt.
© Oswald Devisch

Fotomontage van een zuil aan de voet van het aquaduct. De linkse haag zal nieuw aangeplant worden. De twee hagen liggen in het verlengde van het aquaduct en 'herstellen' zo een stuk verdwenen erfgoed.

© Chris Indierhenghe

Referentiebeeld van een kathedraal vormgegeven met bomen, een kunstwerk van Marinus Boezem, Almere, Nederland.
© Creative Commons

4.5. ORIËNTATIEPUNT

Met het oriëntatiepunt willen we de voorbijganger wegwijzen maken in het erfgoed van de omgeving. Het oriëntatiepunt bestaat uit een heuvel met daarrond een haagstructuur. De heuvel creëert een panorama en is tegelijkertijd een nieuw oriëntatiepunt in het landschap.

De heuvel heeft de vorm van een afgeknotten kegel en is bezaaid met een grasmengsel. De hellingsgraad is zodanig dat bezoekers erop kunnen klauteren en eens boven de horizon kunnen afspeuren op zoek naar erfgoed. Bovenop de heuvel ligt het duidingselement schijf ingewerkt in de heuvel, die hen bij deze speurtocht helpt. Een haagstructuur omgeeft de heuvel en beschermt het oriëntatiepunt af van het landschap.

In *Beukenberg* wordt de heuvel ingezaaid met een bloemrijk grasmengsel, dit maakt van het oriëntatiepunt een gecultiveerde ingreep, gelijkwaardig aan het informatiepunt. De ingreep is opnieuw vreemd, gepolijst zoals een ornament, voorzichtige aangebracht in het landschap.

Referentiebeelden van een kunstmatige krater in het landschap, een kunstwerk van James Turrell, Den Haag, Nederland.

© Creative Commons

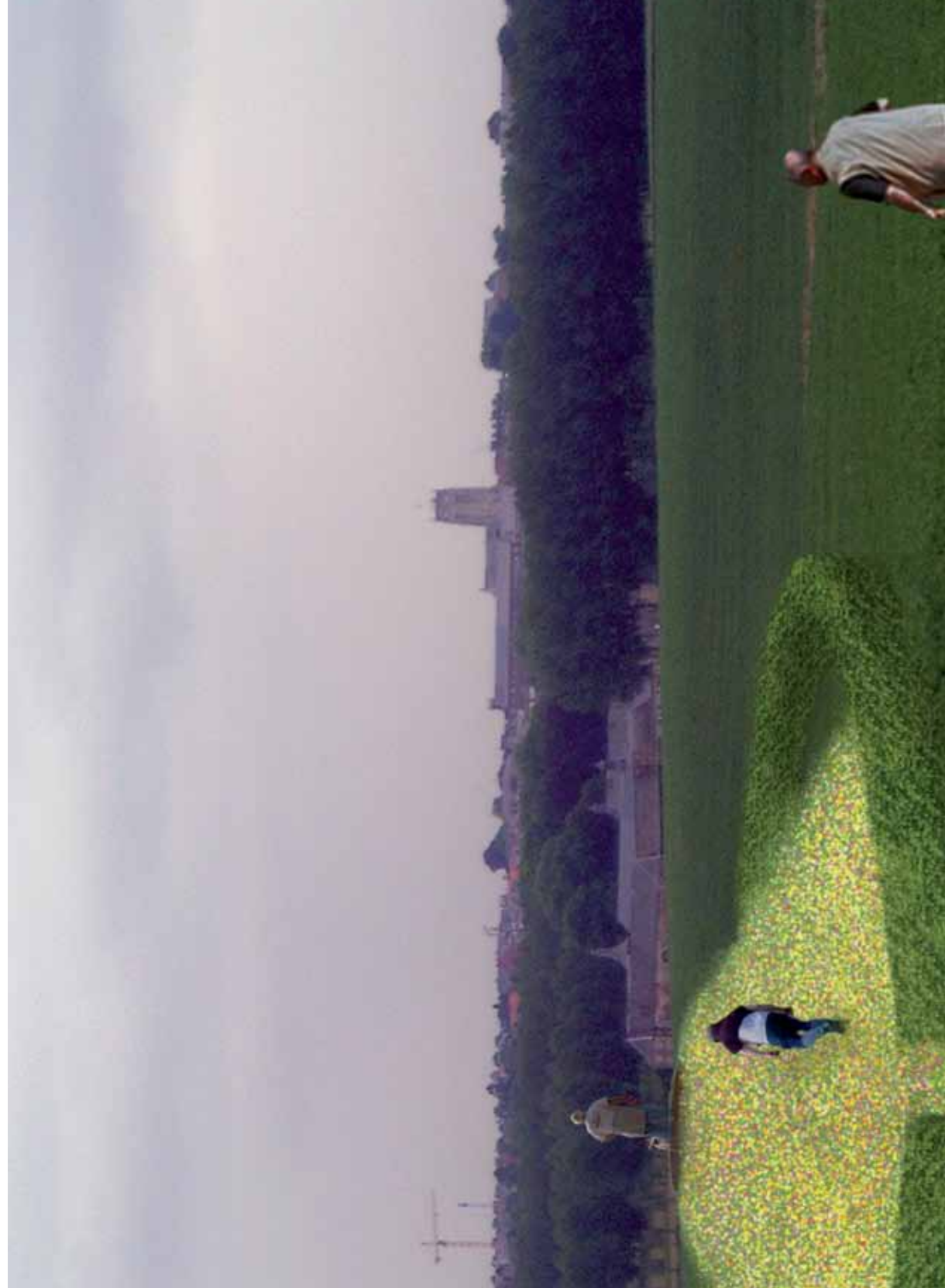

Referentiebeeld van een mat, een kunstmatige heuvel waarop vroeger een uitkijktoren stond, Horpmaal, Heers.

© Karin Thomssen

Fotomontage van een kunstmatige heuvel ingezaaid met een bloemrijk grasmengsel. Bovenop de heuvel ligt het duidingselement schijf met daarop informatie over het erfgoed in de omgeving.

© Chris Indeherteghe

4.6. RUSTPUNT 2

Op het rustpunt kunnen voorbijgangers even uitrusten alvorens hun tocht verder te zetten. De plek bestaat uit het duidingselement cirkel, waarop gezeten, gelegen en gelopen kan worden. De grootte maakt van de cirkel een sculptuur op schaal van het landschap.

Fotomontage van het rustpunt. Door de roestbruine kleur van het cortenstaal verdwijnt het object vanop afstand in het landschap.
© Clnb, iudherberge

Fotomontage van een cirkel aan de voet van het fruitspoor. Het zitvlak kan zowel uitgevoerd worden in kastanjehout als in cortenstaal. Cortenstaal is zo bewerkt dat het geen kleur afgeeft.
In het zitvlak kan informatie aangebracht worden (zie uitvoeringsdossier).

© Clnb, iudherberge

